

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет туризму та міжнародних комунікацій
Кафедра туризму**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан
факультету туризму та міжнародних
комунікацій

доц., к. геогр. н. Наталія ГАБЧАК

«*20*» *серпня* 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ (ДОСЛІДНИЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Галузь знань	І Транспорт та послуги
Спеціальність	І 3 Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма Переддипломної (дослідницької) практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 14 «Транспорт та послуги за спеціальністю 143 «Туризм та рекреація», освітньо-професійна програма «Туризм»

Укладачі: Габчак Н.Ф к.геогр.н. доцент кафедри туризму
Машіка Г.В д.геогр.н. професор кафедри туризму

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туризму
протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри проф., д.геогр.н. Ганна МАШКА

Схвалено науково-методичною комісією **факультету туризму та міжнародних комунікацій**

протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії проф., д.геогр.н. Ганна МАШКА

©Габчак Н.Ф; Машіка Г.В., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки: 2	
Загальна кількість годин – 135	135 год.	135 год.
Кількість модулів –	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: самостійної роботи студента Тривалість: Денна ф.н. – 3тижні Заочна ф.н. – 3 тижні	3	3
	Лекції:	
	-	-
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: диф. залік	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	45 Індивідуальна робота під керівництвом викладача	90 Самостійна робота студента

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Практична підготовка магістрів 2 року навчання є завершальним етапом у підготовці магістра з туризму і проводиться на 2 році навчання за ОС «магістр» тривалістю 3 тижні для денної та заочної форм навчання.

Головний зміст переддипломної (дослідницької) практики полягає у залученні здобувачів до самостійної дослідної роботи, ознайомленні з методикою проведення науково-дослідної роботи в академічних та спеціалізованих інститутах, практикою підприємництва, питаннями реалізації теоретичних та наукових розробок в сфері їх професійної діяльності.

Проходження здобувачами дослідницької практики орієнтується на отримання основних результатів науково-дослідної роботи пов'язаної з темою магістерського дослідження здобувача, а саме: виробити вміння зібрати, проаналізувати та виокремити конкретні результати досліджень відповідно до змісту науково-дослідної роботи.

Предметом переддипломної (дослідницької) практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду здобувачів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи.

Метою переддипломної (дослідницької) практики є закріплення та поглиблення знань здобувачів, здобутих у процесі теоретичного навчання; сприяння розвитку навичок вирішення прикладних завдань; підготовка до самостійної, науково-дослідної діяльності; оволодіння методами наукового дослідження і необхідними професійними компетенціями; збір, аналіз та узагальнення пошукового матеріалу, розробка оригінальних наукових пропозицій та ідей для підготовки роботи; придбання навичок аналізу своєї праці, формування потреби в постійній самоосвіті тощо.

Відповідно до мети основними **завданнями даного виду** практики є:

- навчити здобувачів вищої освіти на базі вищого навчального закладу ДВНЗ «Ужгородський національний університет» здійснювати науково-дослідницьку та пізнавальну діяльність;
- сформувати вміння здобувачів самостійно узагальнювати та аналізувати зібраний матеріал;
- закріпити та поглибити теоретичні знання з майбутнього фаху, набуття навичок самостійної практичної діяльності;
- вироблення творчого, науково-дослідницького підходу до професійної діяльності;
- навчити здобувачів адекватно та виважено реагувати на непередбачувані ситуації.

Відповідно до освітньої програми, проходження даного виду практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти **наступних компетентностей**:

1) **інтегральна компетентність** – здатність ставити та успішно розв'язувати на достатньо професійному рівні складні науково-дослідницькі та практичні задачі; узагальнити практику туризму, прогнозувати напрями їх розвитку, вирішувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2) загальні компетентності:

- ЗК 1. Діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку
- ЗК2. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності;
- ЗК 7. Формування управлінських навичок підприємництва, креативність, бажання досягти успіху і самореалізуватися;
- ЗК 8. Здатність до time-менеджменту;
- ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- ЗК 11. Здатність визначати наявність проблеми, аналізувати та вирішувати її, обґрунтувати управлінські рішення та забезпечити їх дієвість;
- ЗК12. Здатність збирати та аналізувати дані, необхідні для розрахунку економічних і соціально-економічних показників, що характеризують діяльність суб'єктів господарювання;
- ЗК14. Здатність провести усну презентацію та написати статтю за результатами проведених досліджень та сучасних концепцій розвитку туристичної галузі.

3) спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 3. Здатність аналізувати геопросторову організацію туристичного процесу і проектувати його розвиток.
- СК 3. Здатність аналізувати геопросторову організацію туристичного процесу і проектувати його розвиток.
- СК 6. Здатність до організації та управління туристично-рекреаційним процесом на локальному і регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному та рекреаційному підприємстві.
- СК 8. Здатність впроваджувати в практику міжнародний досвід рекреаційно-туристичної діяльності.
- СК 10. Здатність управляти ризиками у туризмі.
- СК 11. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.
- СК 13. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.
- СК 14. Здатність до соціальної та академічної мобільності в сфері туристичної та рекреаційної діяльності.

– СК 15. Здатність до реалізації проектів у туристичній та рекреаційній індустрії.

3. ПЕРЕДУМОВИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження переддипломної (дослідницької) практики є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 1.1.3. Методологія і організація наукових досліджень;
- ОК 1.2.3. Міжнародний туризм;
- ОК 1.2.4. Інноваційні технології в туризмі;
- ОК.1.2.6. Стратегічний менеджмент.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Туризм», проходження переддипломної (дослідницької) практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації	ПРН 2
Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації	ПРН 3
Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності та розв'язувати науково-прикладні проблеми в сфері туризму і рекреації	ПРН 8
Практикувати використання іноземних (ної) мов (мови) у професійній діяльності та для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації	ПРН 10
Нести відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після проходження переддипломної (дослідницької) практики:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<p>Здатність формулювати та розв'язувати дослідницькі проблеми у сфері туризму й рекреації, застосовуючи сучасні методи наукового пошуку, аналізу та моделювання.</p> <p>Навички генерування нових знань шляхом проведення комплексних теоретичних і прикладних досліджень у сфері туристичних систем, рекреаційних ресурсів та інноваційних форм гостинності.</p>	ПРН 2
<p>Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти (GIS-системи, аналітичні панелі, CRM- та ERP-системи, онлайн-платформи) для збору, обробки та аналізу туристично-рекреаційних даних.</p> <p>Навички застосування методів big data, data science та штучного інтелекту для прогнозування тенденцій у сфері туризму, моделювання попиту, управління ризиками та оптимізації бізнес-процесів.</p> <p>Уміння впроваджувати інноваційні цифрові рішення у сфері туристичного сервісу, маркетингу й рекреаційної діяльності (віртуальні тури, мобільні додатки, AR/VR-технології, блокчейн-системи бронювання).</p>	ПРН 3
<p>Здатність проектувати туристично-рекреаційні продукти та послуги з урахуванням принципів сталого розвитку, економічної доцільності та потреб різних груп споживачів.</p> <p>Навички управління повним циклом реалізації проєктів – від розроблення концепції й бізнес-плану до моніторингу результативності та оцінювання впливу на громади й довкілля.</p> <p>Уміння здійснювати соціально-економічний та екологічний аналіз туристичних і рекреаційних ініціатив, прогнозувати їхні ризики та очікувані ефекти.</p> <p>Компетентність у застосуванні сучасних методів проєктного менеджменту (Agile, SMART-планування, логіко-структурний підхід) для досягнення стратегічних і практичних цілей у сфері туризму.</p>	ПРН 8

<p>Здатність вільно використовувати іноземну мову (англійську та/або інші) для професійного спілкування у сфері туризму та рекреації.</p> <p>Уміння презентувати результати досліджень, проєктів і практичних розробок іноземною мовою перед науковою, професійною та діловою аудиторією.</p> <p>Компетентність у веденні міжкультурного діалогу, включно з умінням дотримуватися норм академічного та бізнес-етикету.</p> <p>Здатність обговорювати професійні проблеми в усній і письмовій формах, використовуючи сучасну термінологію з туризму, рекреації, менеджменту та суміжних сфер.</p> <p>Уміння працювати з іноземними джерелами інформації (науковими публікаціями, статистичними базами, законодавчими актами, звітами міжнародних організацій) для підготовки аналітичних і дослідницьких матеріалів.</p> <p>Здатність застосовувати іноземну мову для налагодження міжнародних партнерств, участі в міжнародних проєктах і програмах академічної мобільності.</p>	<p>ПРН 10</p>
<p>Здатність брати на себе відповідальність за розвиток професійних знань і практик у сфері туризму та рекреації, забезпечуючи їх відповідність сучасним науковим і галузевим тенденціям.</p> <p>Уміння здійснювати стратегічне планування розвитку команди, визначати пріоритети, ставити цілі та оцінювати ефективність колективної роботи.</p> <p>Компетентність у формуванні та реалізації кадрової політики організацій туристично-рекреаційної сфери, з урахуванням принципів сталого розвитку, інклюзивності та рівних можливостей.</p> <p>Здатність мотивувати команду та підтримувати професійний розвиток працівників, застосовуючи сучасні HR-практики, методи наставництва й коучингу.</p>	<p>ПРН 15</p>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з переддипломної (дослідницької) практики є: поточний і підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Поточний контроль здійснюється під час підготовки та проведення лекційних, практичних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається робочою навчальною програмою практики.

Форми (методи) контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання завдань практики.

Форма підсумкового семестрового контролю: диференційований залік.

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практики

90 – 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики; подав вчасно документацію, у якій можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою керівника практики.

69 – 74 балів – D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період

проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60 – 68 балів – E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – Fx («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

0 – 34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Диференційований залік – це форма атестації, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння здобувачем програми переддипломної (дослідницької) практики.

Загальне оцінювання результатів проходження переддипломної (дослідницької) практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою (таблиця 1, 2).

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів

№п/п	Вид роботи	Бали
1	Виконання загального індивідуального завдання практики	45
3	Оформлення звіту	20
4	Виступ з доповіддю на захисті практики	15
5	Презентація результатів дослідження	10
6	Відповіді на додаткові запитання	10

Бази практики

Основним базовим об'єктом переддипломної (дослідницької) практики є кафедра туризму. Дана практика може проводитися також за додаткової потреби на базі науково-дослідних закладів, відповідних профільних кафедр ВНЗ, наукових та аналітичних підрозділів підприємств, установ, організацій, відомств, бібліотек тощо, які проводять науково-дослідні роботи чи здійснюють розробки та мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики здобувачів.

Для проходження дослідницької практики кафедра туризму залучає здобувачів безпосередньо у проведення науково-дослідної роботи, підготовки наукових звітів, розробки наукової тематики кафедри.

6. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Переддипломна (дослідницька) практика проводиться згідно з навчальним планом кафедри туризму для здобувачів очної та заочної форм навчання. Потягом проходження науково-дослідної практики та виконання основних завдань програми практики, кожен здобувач повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у формулюванні теми випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Програма даної практики здобувачів складається з наступних частин:

- 1) формування індивідуального графіку проходження дослідницької практики та ознайомлення здобувача з вітчизняними та іноземними науковими та іншими джерелами літератури з метою формування здобувачем бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження. За цей період здобувачі зобов'язані здійснити огляд нормативної документації та друкованої літератури, зібрати та обробити практичний та інформаційний матеріал, здійснити підбір та обробку статистичних даних з обраного напрямку магістерської роботи;
- 2) підготовка тез для виступу на науковій конференції за обраною тематикою кваліфікаційної роботи та обов'язкова їх публікація;
- 3) виконання індивідуального завдання, завершення роботи над формуванням теми кваліфікаційної роботи магістра, оформлення звіту про проходження переддипломної (дослідницької) практики та його публічний захист.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечуються кафедрою. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснює керівник практик кафедри туризму.

Для безпосереднього керівництва практикою кожного здобувача кафедра призначає наукового керівника з числа науково-педагогічних працівників тільки з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи здобувача. Робота безпосереднього наукового керівника входить до педагогічного навантаження, обсяг якого визначається з діючими нормативами.

Розпочинаючи проходження практики, здобувач повинен завчасно отримати інструктаж з практики на кафедрі та зробити відповідний журнал запис про його проходження.

Обов'язки відповідального за науково-дослідницьку практику від кафедри туризму:

Відповідальні за дослідницьку практику по кафедрі призначаються завідувачем кафедри і підпорядковані безпосередньо керівнику-організатору практики від кафедри.

Основними обов'язками відповідальних за науково-дослідницьку практику від кафедри є:

- ✓ організація та проведення настановчої конференції для здобувачів кафедри та надання їм необхідних документів перед початком практики; забезпечення своєчасності формування здобувачами індивідуальних графіків проходження практики;
- ✓ своєчасне проведення настановчих зборів з науково-дослідної практики, ознайомлення здобувачів з вимогами до оформлення документації з практики, системою звітності та критеріями оцінки з практики, які регламентуються відповідною нормативною та методичною документацією з організації та проведення практики;
- ✓ консультування здобувачів щодо термінів і порядку проходження практики, оформлення документів з практики та захисту звіту;
- ✓ забезпечення своєчасності надання здобувачами на кафедру звітів з науково-дослідної практики та інших документів, необхідних для захисту, їх перевірка та затвердження керівником;
- ✓ звітування керівників практик на засіданні кафедри про підсумки практики;
- ✓ розробка та надання здобувачам індивідуальних завдань та інших вказівок для проходження практики;
- ✓ контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики здобувачами;
- ✓ консультування здобувачів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики;
- ✓ своєчасне оформлення відгуку і попередня оцінка роботи здобувача на практиці на підставі перевірки звіту з практики, результатів виконання індивідуального завдання та інших документів з практики;
- ✓ здійснення, у разі необхідності, разом з керівником-організатором практики від кафедри, вибіркового контролю за проходженням практики здобувачами безпосередньо на базі практики.

Магістранти при проходженні практики зобов'язані:

- ✓ до початку практики ознайомитись із програмою практики, одержати від керівника практики всі необхідні документи (направлення, щоденник, робочу програму практики, завдання зі збирання емпіричного матеріалу до кваліфікаційної роботи магістра тощо);
- ✓ одержати консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- ✓ своєчасно прибути на базу практики;
- ✓ у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- ✓ дотримуватись режиму роботи установи (базу практики), правил охорони праці, техніки безпеки;
- ✓ систематично вести щоденник практики, один раз на тиждень подавати його на перевірку керівнику від бази практики. Індивідуальні завдання виконувати упродовж всієї практики і наприкінці оформити разом із звітом. Звіт повинен

- мати систематичний виклад вивчених і виконаних робіт із схемами, графіками, таблицями (відповідно до програми практики) тощо;
 ✓ своєчасно захистити звіт з практики.

Календарне планування для здобувачів денної форми навчання на період практики

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Настановна нарада по практиці. Проведення цільового інструктажу з техніки безпеки та охорони практики на робочому місці в період проходження практики.	1 тиждень
2.	Представлення керівнику теми свого кваліфікаційного дослідження, затвердження змісту роботи, консультації щодо підбору та використання джерел літератури	1-3тиждень
3.	Написання вступу кваліфікаційної роботи магістра, підбір картографічного матеріалу, консультації щодо написання наукової статті тощо	2 тиждень
4.	Оформлення та вчитка з керівником висновків магістерської роботи; інші види консультацій	(згідно графіку)
5.	Представлення звіту про проходження практики керівникам від кафедри туризму. Оформлення усієї необхідної звітної документації.	останній день проходження практики
6.	Загальна тривалість практики	3 тижні

5. Вимоги до написання звіту з практики та порядок допуску здобувача до захисту

Загальні вимоги до оформлення звіту

Загальний обсяг звіту (не враховуючи додатки) складає 25-30 сторінок, набраних на комп'ютері на одній стороні стандартного аркуша формату А4 (210 x 297 мм) шрифтом Times New Roman, через 1,5 інтервали, з абзацним відступом 1,5 із полями ліворуч -3,0 см, праворуч -1,5 см, зверху і знизу - по 2 см. Орієнтовний обсяг структурних складових звіту: вступ-2-3, основна частина - 20-25, висновки -2-3 сторінки. Мова - українська.

Звіт комплектують у наступній послідовності: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина (розкривається виконання індивідуального завдання), висновки, додатки, список використаних джерел.

Нумерація сторінок, використання формул, діаграм, таблиць, оформлення

додатків та посилання на літературні джерела здійснюється відповідно до загальних вимог, що встановлені для написання курсових та кваліфікаційних магістерських робіт.

Порядок допуску звіту до захисту практики.

До захисту звітів допускаються здобувачі, котрі своєчасно оформили усі необхідні документи для проходження практики, повністю виконали програму та індивідуальні завдання практики, написали звіт, згідно встановлених вимог.

Допуск до захисту звіту здійснюється керівниками практики, що підтверджується підписом керівника на титульному аркуші звіту.

Звіти, в яких виявлені недоліки (недотримання вимог щодо оформлення, не виконання індивідуальних завдань, відсутність належно оформленого щоденника практики) до захисту не допускаються. Відповідне рішення приймається керівниками навчальної практики за погодженням завідувача кафедрою туризму.

Для виконання індивідуальних завдань на належному рівні здобувачам надається перелік рекомендованої літератури та джерел інформації.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ ДАНИЙ ВИД ПРАКТИКИ

- Технічні засоби навчання.
- Дистанційна платформа Moodle.
- Робота в бібліотеці.
- Робота з інтернет-ресурсами.
- Ноутбук тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Грабар М.В. Інформаційні системи та технології на туристичному ринку: сучасність та перспективи. Інфраструктура ринку. 2020. №39. С.26-32 URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/39_2020_ukr/7.pdf
2. Грабар М. В. Кашка М.Ю. Booking Holdings – провідний маркетплейс на міжнародному туристичному онлайн-ринку. Проблеми системного підходу в економіці. Випуск 1(75). 2020. С.13-18
3. Грабар М.В., Кашка М.Ю. Історія розвитку мобільних додатків та їх взаємозв'язок із туристичною індустрією. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2019. Том 1, № 24. С.9-13
4. Нездоймінов С. Г. Організація екскурсійних послуг. Навч.- методичний посібник. – Одеса: Астропринт, 2011. – 216 с.
5. Покоłodна М. М. Організація екскурсійної діяльності : підручник Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 180 с.
6. Федорченко В. К. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посібник / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. - Київ, Кондор. – 2004. – 166 с.
7. Пінчук Н. С., Галузинський Г. П., Орленко Н. С. Інформаційні системи і технології в маркетингу : навч. посібн.– 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2003. – 352 с.
8. Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення : Декрет Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1993 р. № 30-93 // ВВР України. – 1993. – № 23. – Ст. 247.
9. Про стандартизацію і сертифікацію : Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 р. № 46-93 // ВВР України. – 1993. – № 27. – Ст. 289.
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263.
11. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII // Голос України. – 1991. – № 30.
12. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 р. № 1775-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
13. Про курорти : Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 50. – Ст. 435.
14. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XI // Відомості Верховної Ради України.

- 1991. – № 41. – Ст. 546.
15. Про підтвердження відповідності : Закон України від 17.05.2001 р. № 2406-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – 32. – Ст. 169.
16. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21.01.1994 № 3857-XII // ВВР України. – 1994. – № 18. – Ст. 101.
17. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 208.
18. Про правовий статус закордонних українців : Закон України від 04.03.2004 р. № 1582-IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – С. 51.
19. Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні : Закон України від 19.04.2007 р. № 962-V // Офіційний вісник України. – 2007. – № 44. – С. 22.
20. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502.
21. Про стандартизацію : Закон України від 17.05.2001 р. № 2408-III // ВВР України. 2001. – № 31. Ст. 145.
22. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 18. – Ст. 78.
23. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1995. – № 31. – Ст. 241
24. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон від 14.05.1992 р. № 2343-XII- ВР // ВВР України. – № 31. – Ст. 440
25. Про затвердження рекомендаційних переліків управлінь, відділів та інших структурних підрозділів міських державних адміністрацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 1.08.2007 р. № 96 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 58. – С. 26.
26. Про обрання постійної Комісії Верховної Ради України з питань молоді, спорту і туризму : Постанова Верховної Ради України від 03.06.1994р. № 37/94-ВР // Офіційний вісник України. – 1994. – № 37. – С. 25.
27. Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.07.2001 р. № 756 // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 126. – С. 17.
28. Про затвердження переліку органів ліцензування : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2000 р. № 1698 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 46. С. 218.
29. Про Правила в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 р. № 567 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 119.
30. Про утворення Державної служби туризму і курортів : Поста-

Кабінету Міністрів України від 12. 07. 2005 р. № 564 // Урядовий кур'єр. – 2005. – № 132. – С. 24.

31. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської та турагентської діяльності : Наказ Держкомпідприємництва від 11.09.2007 р. № 111/55 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 74. – С. 145.

32. Ткачук Т. Віртуальні франчайзингові туристичні мережі світу. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2018. – № 1. – С.72-85

Допоміжна література

33. Альтгайм Л. Б. Основне значення та принципи організації екскурсійних послуг. Вісник Хмельницького національного університету. 2016. – № 6. – Т. 1. – С. 215 – 219.

34. Каролоп О.О. Організація екскурсійної діяльності. – К.: Вид. центр КНЕУ, 2002. – 45 с.

35. Чагайда І. М., Грибанова С.В.. Екскурсознавство : навчальний посібник. – К., 2004. – 240 с.

(2020–2025)

I. Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – Ст. 241.
2. Міністерство освіти і науки України. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : наказ від 08.04.1993 № 93 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0035-93> (дата звернення: 13.09.2025).
3. Міністерство освіти і науки України. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, спеціальність 242 «Туризм» (затверджено 21.02.2022). – Київ : МОН, 2022. – 28 с.

II. Методичні матеріали та програмні документи

1. Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ). Стратегія розвитку туризму та курортів до 2030 року. – Київ : ДАРТ, 2021. – 56 с.
2. Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Освітня програма «242 Туризм» (магістр), редакція 2022. – Одеса : ОНУ, 2022. – 40 с. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf_oop/242mag/OP_242_turizm_mag_2022.pdf (дата звернення: 13.09.2025).
3. UNDP Ukraine. Country Programme Results 2022–2023 : Summary. – New York : United Nations Development Programme, 2024. – 28 р. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-05/Ukraine%202022-2023.pdf> (date of access: 13.09.2025).

III. Наукова література (2020–2025)

1. Yermachenko, V. Sustainable tourism in the post-war reconstruction of territorial communities in Ukraine // ACCESS Journal. – 2024. – Vol. 5(1). – P. 45–60. URL: https://journal.access-bg.org/journalfiles/journal/issue-5-1-2024/sustainable_tourism_in_the_post-war_reconstruction_of_territorial_communities_in_ukraine.pdf (date of access: 13.09.2025).
2. Tranchenko, L. V. Strategic directions of sustainable development of the tourism industry in Ukraine // Scientific Bulletin. – 2023. – No. 3. – P. 120–132. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/6fdd/558298deea761abb5bf1df3e7f1e5f10f3e1.pdf> (date of access: 13.09.2025).
3. OECD. Tourism Trends and Policies 2024. – Paris : OECD Publishing, 2024. – 348 p. DOI: 10.1787/17ff33a3-en. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/07/oecd-tourism-trends-and-policies-2024_17ff33a3/80885d8b-en.pdf (date of access: 13.09.2025).
4. World Tourism Organization (UN Tourism). International Tourism Highlights, 2024 Edition. – Madrid : UN Tourism, 2024. – 72 p. DOI: 10.18111/9789284425808. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/10.18111/9789284425808> (date of access: 13.09.2025).
5. UNWTO. World Tourism Barometer. January 2024 (Excerpt). – Madrid : UN Tourism, 2024. – 16 p. URL: https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2024-01/UNWTO_Barom24_01_January_Excerpt.pdf (date of access: 13.09.2025).

IV. Статистичні та інформаційні ресурси (2020–2025)

1. Eurostat. Tourism statistics — nights spent at tourist accommodation establishments (Statistics Explained article and PDF brief). – Luxembourg : Eurostat, 2025. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics ; <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/14455.pdf> (date of access: 13.09.2025).
2. WTTC. Travel & Tourism Economic Impact – Global and Country Reports (2024–2025). – London : World Travel & Tourism Council. URL: <https://wttc.org/research/economic-impact> (date of access: 13.09.2025).
3. Reuters / Eurostat. EU short-term rental bookings surged 28% in Q1 2024. – 29.07.2024. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-short-term-rental-bookings-surged-28-first-quarter-eurostat-2024-07-29/> (date of access: 13.09.2025).
4. OECD. Tourism Policy Highlights 2024. – Paris : OECD Publishing, 2024. – 20 p. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/support-materials/2024/07/oecd-tourism-trends-and-policies-2024_17ff33a3/Tourism-Policy-Highlights-2024.pdf (date of access: 13.09.2025).

Приклад оформлення титульної сторінки звіту з практики

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ**

ЗВІТ

про проходження Переддипломної (дослідницької) практики
База практики: УжНУ, факультет туризму та міжнародних комунікацій,
кафедра туризму
88015, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Українська, 19

Виконав: здобувач другого (магістерського) рівня
спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація»

ПІБ

Керівник практики: доц. Габчак Н.Ф. _____

Дата захисту звіту: _____

Національна шкала _____

Кількість балів _____ оцінка ECTS _____

Ужгород 2025